

ร่าง

ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในอุทยานแห่งชาติ เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข

พ.ศ.

โดยที่มาตรา ๖๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้
ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ
ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็น
อันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น
หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๖๔
แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็น
ปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไป
ตามบทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยาน
แห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
การอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ
เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ” หมายความว่า โครงการอนุรักษ์และ
ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแล
รักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีให้ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ

ข้อ ๔ ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถางหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินนั้นได้แจ้งต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติและร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ อันเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินดังกล่าว บุคคลนั้นไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๖๔

ข้อ ๕ การดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ ให้หมายความรวมถึงกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การอยู่อาศัยหรือทำกินภายในขอบเขตแปลงที่ดินที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกิน

(๒) การซ่อมแซมหรือปลูกสร้างที่อยู่อาศัยแทนของเดิมที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่

(๓) การเลี้ยงสัตว์และนำเคลื่อนย้ายสัตว์ที่เลี้ยงออกนอกเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งได้ปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การนำสัตว์หรือปล่อยสัตว์ เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ

(๔) การดำเนินการตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำหรือมาตรการคุ้มครองพื้นที่ โดยให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ หรือบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงาม หรือเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพันธุ์พืชและสัตว์ป่าหายากใกล้สูญพันธุ์

ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกำกับดูแลบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้สามารถดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระตามวรรคหนึ่ง ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเขตพื้นที่ดังกล่าว

ข้อ ๖ กรณีการตัดไม้ยืนต้นที่เป็นไม้เกษตรหรือไม้ใช้สอยยืนต้นที่ปลูกขึ้นเอง เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ ให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ แจ้งต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเพื่อตรวจสอบ และให้ทำการตัดไม้ นั้นได้ตามระบบเลือกตัด หรือระบบอื่นที่ต้องไม่กระทบต่อระบบนิเวศโดยรวมของเขตพื้นที่โครงการดังกล่าว ทั้งนี้ ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าอุทยานแห่งชาตินั้น

ข้อ ๗ การดำเนินการเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติฐานะนอกจากที่กำหนดในข้อ ๕ และข้อ ๖ ให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่ไม่กระทบต่อสภาพพื้นที่ ระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งต้องเสนอรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ เพื่อรายงานให้อธิบดีให้ความเห็นชอบก่อน

ข้อ ๘ เพื่อให้การบริหารจัดการในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว

ข้อ ๙ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรใดประสงค์จะให้มีการปรับปรุง การพัฒนา และการส่งเสริมอาชีพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้ดำเนินการได้หากมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และวิถีชีวิต โดยเสนอโครงการต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณาให้ความเห็นเพื่อขอรับอนุญาตจากอธิบดี ก่อนเข้าดำเนินการ ทั้งนี้ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติและหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่ได้อนุญาตร่วมกันกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการโครงการดังกล่าวด้วย

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา หรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ.

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช